

Przedmiotowy System Oceniania z języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym Towarzystwa Salezjańskiego w Pile.

1. Sprawdzaniu i ocenianiu osiągnięć w szczególności podlegają:

A – przyrost umiejętności w zakresie:

- a) samodzielnego porządkowania i wartościowania informacji;
- b) wyszukiwania informacji w różnych źródłach i umiejętnego ich wykorzystywania;
- c) praktycznego stosowania zdobytych informacji, adekwatnie do wyznaczonego zadania;
- d) twórczego rozwiązywania problemów.

B – przyrost wiadomości w zakresie :

- a) wskazywania i opisywania: faktów, terminów, pojęć, różnego rodzaju problemów;
- b) zrozumienia zachodzących związków i zależności pomiędzy różnego typu informacjami.

C – postawy:

- a) systematyczności pracy przez cały rok (przygotowywanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji);
- b) aktywności i inicjatywy na lekcji;
- c) rozwoju własnych zdolności i zainteresowań.

2. Formy i metody sprawdzania i oceniania osiągnięć:

Uczeń może być oceniany: podczas zajęć lekcyjnych, w trakcie działań na rzecz szkoły i środowiska, czy uczestnicząc w konkursach przedmiotowych.

Może otrzymać ocenę (w postaci stopnia ze szkolnej skali, od niedostatecznego po celujący lub „+”, „-”) za:

A – prace pisemne, wykonywane zarówno w domu, jak i w klasie, w trakcie zajęć, o charakterze:

- rozprawki problemowej, ze wskazanym do interpretacji fragmentem tekstu literackiego różnego rodzaju;
- interpretacji wiersza;
- interpretacji porównawczej różnych typu tekstów;
- wypowiedzi o charakterze interpretacyjno – argumentacyjnym;
- recenzji;
- eseju;
- wypowiedzi w jednej z form publicystycznych, np. felietonu czy reportażu.

B – sprawdziany, kartkówki i prace klasowe;

C – rozwiązywanie testów typu maturalnego, sprawdzających różnorodne umiejętności, wynikające z czytania ze zrozumieniem;

D – odpowiedzi ustne o charakterze zadań problemowych typu maturalnego, obejmujących zadania do tekstów literackich, tekstów ikonicznych i zagadnień językowych;

E – znajomość treści i problematyki omawianej na lekcji lektury;

F – sporządzenie planu i streszczenia różnego rodzaju tekstów, np. naukowych, publicystycznych czy literackich;

G – prezentację dłuższych wypowiedzi popartych literaturą;

H – udział w dyskusjach;

I – prezentowanie pracy grupy;

J – krótkie odpowiedzi obejmujące problematykę trzech ostatnich tematów lekcyjnych;

K – pisemne zadania domowe i wykonywane samodzielnie na lekcji ćwiczenia;

L – stosowanie zintegrowanej wiedzy do rozwiązywania problemów, np. przy samodzielnie wykonanych prezentacjach multimedialnych;

Ł – recytację wiersza lub fragmentu prozy;

M – wykonanie prac dodatkowych (zaproponowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela), np. zrobienie plakatu czy przygotowanie pomocy naukowych na dane zajęcia, nakręcenie krótkiego filmiku, itp.;

N – działania wynikające z jego zainteresowań, wiążących się z programem nauczania, jak i wykraczających poza program, np.:

- własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez dorosłych;
- przygotowanie materiału do nowej lekcji;
- zorganizowanie wystawy, konkursu itp.;
- napisanie pracy konkursowej;

O – udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego;

P – próbny egzamin maturalny, przeprowadzany wewnętrznie przez poszczególnych nauczycieli na poziomie klasowym lub dla całego rocznika w trakcie egzaminów szkolnych. (próbny egzamin (na poziomie podstawowym i rozszerzonym) jest oceniany z wagą 5, przy czym wynik na maturze na poziomie podstawowym 30 – 40% skutkuje oceną dopuszczającą-. Pozostałe oceny są zgodne z progami procentowymi stosowanymi w LOTS.

R – praca na lekcji

3. Kryteria oceniania i zasady wystawiania ocen:

A – Oceny dokonuje się według skali od 1 do 6

B - W przypadkach, gdy osiągnięcia można przeliczyć na punkty stosowane są progi procentowe:

100%	- ocena celująca
powyżej 85%- 99%	- ocena bardzo dobra
powyżej 70%- 85%	- ocena dobra
powyżej 55% - 70%	- ocena dostateczna
powyżej 40% - 55%	- ocena dopuszczająca
0% - 40%	- ocena niedostateczna

C – przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:

- selekcja materiału i jego adekwatność względem problemu;
- zawartość merytoryczna;
- formułowanie wniosków; ocena zjawiska, bohatera czy jego postawy;
- uzasadnienie przyjętego przez ucznia stanowiska i różnorodność przywołanej przez niego argumentacji;

- stopień pogłębienia interpretacji problemu czy tekstu, jak i samych argumentów;
- stosowna względem zadania kompozycja, odzwierciedlająca jego strukturę;
- poprawne stosowanie terminów;
- poprawność stylistyczna, językowa oraz kultura wypowiedzi;
- przy pracach pisemnych bierze się również pod uwagę samodzielność wykonanej pracy a także jej formę;
- twórczość i kreatywność w działaniu.

Szczegółowa ocena prac pisemnych typu maturalnego – uczeń może uzyskać za nie maksymalnie 50 punktów na poziomie podstawowym i 40 punktów na poziomie rozszerzonym - jest zgodna z kryteriami oceniania obowiązującymi na egzaminie i wygląda następująco:

Kryteria oceny rozprawki (po gimnazjum)

- A. Sformułowanie stanowiska wobec problemu**
 - a) stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu – 6 pkt
 - b) stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu – 3 pkt
 - c) stanowisko jest nieadekwatne do problemu lub brak stanowiska – 0 pkt
- B. Uzasadnienie stanowiska**
 - a) uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione – 18 pkt
 - b) uzasadnienie trafne i szerokie – 12 pkt
 - c) uzasadnienie trafne, ale wąskie – 8 pkt
 - d) uzasadnienie częściowe – 4 pkt
 - e) brak uzasadnienia – 0 pkt
- C. Poprawność rzeczowa**
 - a) brak błędów rzeczowych – 4 pkt
 - b) nie więcej niż jeden błąd rzeczowy – 2 pkt
 - c) błędy rzeczowe – 0 pkt
- D. Zamysł kompozycyjny**
 - a) kompozycyjna funkcjonalna – 6 pkt
 - b) zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 3 pkt
 - c) brak zamysłu kompozycyjnego – 0 pkt
- E. Spójność lokalna**
 - a) pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności – 4 pkt
 - b) znaczne zaburzenia spójności – 2 pkt
 - c) wypowiedź niespójna – 0 pkt
- F. Styl tekstu**
 - a) styl stosowny – 4 pkt
 - b) styl częściowo stosowny -2 pkt
 - c) styl niestosowny – 0 pkt
- G. Poprawność językowa**
 - a) brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 6 pkt
 - b) liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 2 pkt
 - c) liczne błędy rażące – 0 pkt

H. Poprawność zapisu

- a) zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 4 pkt
- b) liczne błędy nierażące lub nieliczne rażące – 2 pkt
- c) liczne błędy rażące – 0 pkt

Kryteria oceniania interpretacji wiersza (po gimnazjum)**A. Koncepcja interpretacyjna**

- a) koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłowne – 9 pkt
- b) koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne – 6 pkt
- c) koncepcja częściowo sprzeczna z utworem – 3 pkt
- d) brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem - 0 pkt

B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej

- a) uzasadnienie trafne i pogłębione – 15 pkt
- b) uzasadnienie trafne, ale niepogłębione – 10 pkt
- c) uzasadnienie częściowo trafne – 5 pkt
- d) brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację – 0 pkt

C. Poprawność rzeczowa

- a) brak błędów rzeczowych – 4 pkt
- b) nie więcej niż jeden błąd rzeczowy – 2 pkt
- c) błędy rzeczowe – 0 pkt

D. Zamysł kompozycyjny

- a) kompozycja funkcjonalna – 6 pkt
- b) zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 3 pkt
- c) brak zamysłu kompozycyjnego – 0 pkt

E. Spójność lokalna

- a) pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia – 2 pkt
- b) znaczne zaburzenia spójności – 1 pkt
- c) wypowiedź niespójna – 0 pkt

F. Styl tekstu

- a) styl stosowny – 4 pkt
- b) styl częściowo stosowny -2 pkt
- c) styl niestosowny – 0 pkt

G. Poprawność językowa

- a) brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 6 pkt
- b) liczne błędy nierażące lub nieliczne rażące – 3 pkt
- c) liczne błędy rażące – 0 pkt

H. Poprawność zapisu

- a) zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 4 pkt
- b) liczne błędy nierażące lub nieliczne rażące – 2 pkt

c) liczne błędy rażące – 0 pkt

Jeżeli praca w kategorii A otrzyma 0 punktów, to i w pozostałych kategoriach nie zostaną one przyznane. Może tak się stać w przypadku popełnienia błędu kardynalnego lub braku określenia stanowiska wobec problemu czy tezy interpretacyjnej wiersza.

Jeżeli praca otrzyma w kategorii A 3 punkty a w kategorii B 0 punktów, to w pozostałych kategoriach także się punktów nie przyznaje.

Jeżeli praca jest krótsza niż 250 słów, to punkty są przyznawane tylko w kategoriach A, B, C.

Kryteria oceniania wypowiedzi argumentacyjnej (po gimnazjum)

A: określenie problemu

- a) zgodne z tekstem i pełne – 9 pkt
- b) zgodne z tekstem, ale niepełne – 6 pkt
- c) częściowo zgodne z tekstem – 3 pkt
- d) brak określenia problemu lub jest ona niezgodne z tekstem – 0 pkt

B: sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu

- a) stanowisko adekwatne do tekstu i pełne – 9 pkt
- b) stanowisko adekwatne do tekstu, ale niepełne – 6 pkt
- c) stanowisko częściowo adekwatne do tekstu – 3 pkt
- d) brak stanowiska lub stanowisko nieadekwatne do tekstu – 0 pkt

C: poprawność rzeczowa

- a) brak błędów rzeczowych – 2 pkt
- b) jeden błąd rzeczowy lub więcej – 0 pkt

D: zamysł kompozycyjny

- a) kompozycja funkcjonalna – 6 pkt
- b) zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 3 pkt
- c) brak zamysłu kompozycyjnego – 0 pkt

E: spójność lokalna

- a) pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności – 2 pkt
- b) znaczne zaburzenia spójności – 1 pkt
- c) wypowiedź niespójna – 0 pkt

F: styl tekstu

- a) styl stosowny – 4 pkt
- b) styl częściowo stosowny – 2 pkt
- c) styl niestosowny – 0 pkt

G: poprawność językowa

- a) brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 4 pkt
- b) liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 2 pkt
- c) liczne błędy rażące – 0 pkt

H: poprawność zapisu

- a) zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 4 pkt
- b) liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 2 pkt

c) liczne błędy rażące – 0 pkt

Kryteria oceniania interpretacji porównawczej (po gimnazjum)

A: koncepcja porównywania utworów

- a) koncepcja niesprzeczna z utworami i spójna – 6 pkt
- b) koncepcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna – 4 pkt
- c) koncepcja częściowo sprzeczna z utworami – 2 pkt
- d) koncepcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji – 0 pkt

B : uzasadnienie tezy interpretacyjnej

- a) uzasadnienie trafne i pogłębione – 12 pkt
- b) uzasadnienie trafne, ale niepogłębione – 8 pkt
- c) uzasadnienie częściowo trafne – 4 pkt
- d) brak trafnych argumentów uzasadniających koncepcję interpretacyjną – 0 pkt

C: poprawność rzeczowa

- a) brak błędów rzeczowych – 2 pkt
- b) jeden błąd rzeczowy lub więcej – 0 pkt

D: zamysł kompozycyjny

- a) kompozycja funkcjonalna – 6 pkt
- b) zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 3 pkt
- c) brak zamysłu kompozycyjnego – 0 pkt

E: spójność lokalna

- a) pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności – 2 pkt
- b) znaczne zaburzenia spójności – 1 pkt
- c) wypowiedź niespójna – 0 pkt

F: styl tekstu

- a) styl stosowny – 4 pkt
- b) styl częściowo stosowny – 2 pkt
- c) styl niestosowny – 0 pkt

G: poprawność językowa

- a) brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 4 pkt
- b) liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 2 pkt
- c) liczne błędy rażące – 0 pkt

H: poprawność zapisu

- a) zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 4 pkt
- b) liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 2 pkt
- c) liczne błędy rażące – 0 pkt

Jeżeli praca uzyska w kategorii A 0 punktów, to nie przyznajemy ich także w pozostałych kategoriach.

Jeżeli praca w kategorii A uzyska odpowiednio 3 lub 2 punkty a w kategorii B 0 punktów, to i w pozostałych kategoriach nie zostaną one przyznane.

Jeżeli praca jest krótsza niż 300 słów, to punkty są przyznawane tylko w kategoriach A, B, C. Pojawienie się błędu rzeczowego kardynalnego dyskwalifikuje pracę.

D – dodatkowe informacje:

- jeżeli z powodów usprawiedliwionych uczeń był nieobecny na sprawdzianie, pracy klasowej czy też zapowiadanej kartkówce, powinien je zaliczyć w terminie ustalonym z nauczycielem;
- jeżeli uczeń nie napisał pracy klasowej, sprawdzianu czy zapowiedzianej kartkówki na ocenę zadowalającą go, ma możliwość jednorazowej poprawy w terminie ustalonym z nauczycielem;
- w uzasadnionych przypadkach może zgłosić swoje nieprzygotowanie do lekcji 3 razy w semestrze;
- na każdej lekcji musi mieć zeszyt przedmiotowy, podręcznik czy też tekst omawianej aktualnie lektury;
- na każdą lekcję musi być przygotowany z 3 ostatnich tematów oraz mieć wykonane zadanie domowe, jeśli takowe było zlecone do realizacji;
- każdy dział czy blok tematyczny, np. związany z problematyką omawianej lektury kończy się pracą klasową bądź sprawdzianem.
- Ocena za pracę na lekcji nie podlega poprawie

Wypracowanie na poziomie podstawowym i na poziomie rozszerzonym (po szkole podstawowej)

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia

W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ • W wypracowaniu jest odwołanie do utworów literackich reprezentujących dwie epoki literackie oraz do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną. **1p.**

Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO • Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach **0p.**

Uwaga: jeżeli w kryterium „Spełnienie formalnych warunków polecenia” przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Kompetencje literackie i kulturowe

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy w wypracowaniu zdający:

- wykorzystał znajomość – odpowiednio – wskazanej w poleceniu lub wybranej lektury obowiązkowej oraz innych utworów literackich – reprezentujących różne epoki literackie – w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie konwencje, omówił takie motywy literackie, które w sposób istotny wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze

- funkcjonalnie wykorzystał kontekst, wybrany spośród: historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego
- przedstawił bogatą argumentację, świadczącą o jego erudycji
- wykazał się wiedzą i umiejętnościami z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz kształcenia językowego
- nie popełnił błędów rzeczowych zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

0-16p.

Za każdy błąd rzeczowy należy odjąć 1 pkt od ogólnej liczby punktów przyznanych za KLiK (od 0 do 16; bez punktów ujemnych).

Uwaga: jeżeli ostateczna liczba punktów przyznana w kryterium Kompetencje literackie i kulturowe, tj. liczba punktów po odjęciu punktów za błędy rzeczowe (jeżeli wystąpiły w pracy), wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (Kompozycja wypowiedzi oraz Język wypowiedzi) przyznaje się 0 pkt.

3. Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl.

- 3a. Struktura wypowiedzi 0-3p.
- 3b. Spójność wypowiedzi 0-3p.
- 3c. Styl wypowiedzi 0-1p.

0-7p.

4. Język wypowiedzi

- 4a. Zakres i poprawność środków językowych 0-7p.
- 4b. Poprawność ortograficzna 0-2p.
- 4c. Poprawność interpunkcyjna 0-2p.

0-11p.

RAZEM 0-35p.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia liceum ogólnokształcącego poszczególnych ocen śródrocznych i rocznych z języka polskiego – poziom podstawowy i poziom rozszerzony

➤ **celujący:**

- uczeń wykracza poza kryteria oceny bardzo dobrej;
- w pełni opanował materiał, umie odwołać się do odpowiednich kontekstów (kontekstu) kulturowych
- umie samodzielnie zastosować opanowaną wiedzę do poprawnego omówienia nowego tekstu kultury

- poprawnie formułuje wypowiedź (ustną i pisemną), zarówno pod względem kompozycyjnym (kompozycja spójna, logiczna), jak i językowym (poprawna, oficjalna polszczyzna, opanowana terminologia fachowa, pełne zdania powiązane logicznie)
 - uczeń bierze udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego i innych konkursach przedmiotowych;
- **bardzo dobry**
- uczeń spełnia kryteria oceny dobrej i posiada zasób wiedzy mieszczący się w ramach obowiązującego programu;
 - w pełni opanował materiał
 - potrafi rozpoznać style w sztuce omawianych okresów
 - rozpoznaje konwencje artystyczne i stylistyczne w analizowanych utworach
 - odczytuje utwór na tle tradycji literackiej i kulturowej
 - odczytuje tekst kultury (film, obraz, rzeźbę itp.) na tle tradycji estetycznych
 - wskazuje wyznaczniki kategorii estetycznych (np. groteski)
 - przeprowadza analizę teatrologiczną dramatu
 - rozpoznaje znaki kulturowe w literaturze
 - odczytuje utwory literackie w kontekście historycznym, biograficznym i kulturowym
 - porównuje utwory literackie
 - hierarchizuje wartości w literaturze i sztuce omawianych okresów i ocenia ich rolę dla pokolenia tych epok
 - interpretuje utwory literackie w kontekście gatunku i prądu
 - wskazuje przeobrażenia w obrębie omawianych gatunków literackich
 - ocenia kreacje bohaterów literackich na tle epoki i z perspektywy czasu
 - wyjaśnia sposób wykorzystania motywów i toposów w literaturze
 - poprawnie formułuje wypowiedź, zarówno pod względem kompozycyjnym (kompozycja spójna, logiczna), jak i językowym (poprawna, oficjalna polszczyzna, opanowana terminologia fachowa, pełne zdania powiązane logicznie)
 - aktywnie uczestniczy w lekcji i służy pomocą innym;
 - formułuje opinie na forum publicznym;
 - samodzielnie rozwiązuje nietypowe problemy;
 - samodzielnie dociera do różnych źródeł informacji;
 - dobrowolnie wykonuje różne prace związane ze zdobywaniem wiedzy;
- **dobry**
- uczeń spełnia kryteria oceny dostatecznej;
 - wskazuje w utworach wartości charakterystyczne dla omawianych epok i bohaterów literackich
 - rozpoznaje w tekście znaczenia metaforyczne, aluzje literackie
 - rozpoznaje kategorię estetyczną tekstu kultury
 - wykorzystuje działania analityczne jako podstawę interpretacji utworu literackiego
 - rozpoznaje formy gatunkowe utworów omawianych epok
 - wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych sady badaczy literatury i sztuki
 - rozpoznaje i określa funkcje środków stylistycznych w różnych tekstach
 - wskazuje w tekście literackim różne typy stylizacji i określić ich funkcje
 - określa funkcję motywów i symboli w omawianych utworach
 - wskazuje różnicę pomiędzy ideałami omawianych epok
 - interpretuje wiersze i fragmenty prozy, wykorzystując konteksty kulturowe i historyczne

- stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych pojęcia poetyki, odwołuje się do sądów badaczy literatury i sztuki
 - charakteryzuje gatunki literackie typowe dla omawianych epok
 - redaguje interpretację porównawczą wierszy
 - określa funkcję środków stylistycznych w utworze
 - porównuje różne dzieła sztuki
 - stosuje środki językowe służące spójności tekstu
 - rozpoznaje w tekście znaczenia metaforyczne, aluzje literackie
 - syntetyzować wiadomości podporządkowując je głównemu problemowi
 - aktywnie uczestniczy w lekcji
 - odpowiedzi są samodzielne, zawierają wymagane treści, poprawne pod względem językowym;
 - zdarzają się drugorzędne błędy;
 - samodzielnie rozwiązuje problemy;
 - potrafi interpretować fakty i wyjaśniać ich przyczyny oraz skutki;
 - dotrzymuje terminów wykonania zadań;
- **dostateczny**
- uczeń spełnia kryteria oceny dopuszczającej;
 - charakteryzuje bohaterów literackich z wykorzystaniem cytatów
 - w analizie i interpretacji stosuje terminologię teoretycznoliteracką
 - charakteryzuje gatunki literackie typowe dla poznanych epok
 - komponuje dłuższe, spójne wypowiedzi ustne
 - wskazuje w utworach cechy stylu typowe dla epoki
 - wskazuje w tekście literackim stylizację archaiczną, środowiskową, gwarową
 - redaguje tekst w określonym stylu funkcjonalnym
 - określa problematykę omawianych utworów
 - charakteryzuje postawy bohaterów literackich
 - wskazuje charakterystyczne dla epoki cechy stylu utworów literackich
 - wskazuje cechy gatunkowe tekstu literackiego
 - w analizie i interpretacji utworów literackich stosuje terminologię
 - interpretuje tekst poetycki z odwołaniem do kontekstu np. historycznego, biograficznego
 - streszcza tekst popularnonaukowy
 - rozpoznaje typy związków frazeologicznych
 - wyjaśnia funkcjonowanie języka jako systemu znaków
 - wygłasza przemówienie,
 - określa funkcje testów językowych,
 - klasyfikuje typy zdań złożonych i sporządza ich wykresy,
 - dysponuje wiedzą określoną przez podstawę programową;
 - potrafi korzystać z podstawowych źródeł informacji i wykonać typowe zadania;
 - formułuje proste wnioski;
 - popełnia nieliczne błędy rzeczowe i językowe;
- **dopuszczający**
- uczeń dysponuje niepełną wiedzą, konieczną z punktu widzenia wymagań programowych;
 - jest biernym uczestnikiem zajęć;
 - polecenia wykonuje na miarę swoich możliwości;
 - wypowiada się na temat poznanych utworów i bohaterów literackich i ich postaw
 - odróżnia utwory realistyczne od symbolicznych
 - wyjaśnia główne pojęcia związane z kulturą epoki

- wyjaśnia pojęcie symbolu i wskazuje symbole w utworach literackich
 - wypowiada się na temat budowy omawianych utworów
 - odróżnia teksty pisane stylem niskim i wysokim
 - wskazuje główne cechy gatunków literackich typowych dla omawianych epok
 - podejmuje próbę zinterpretowania utworu poetyckiego
 - przypisuje utwór epoce i autorowi,
 - wskazuje główne cechy wzorców osobowych omawianych epok,
 - płynnie czyta,
 - wygłasza z pamięci tekst poetycki i fragment prozy,
 - posługuje się słownikami,
 - popełnia liczne błędy w zakresie wiedzy merytorycznej i sposobu jej prezentacji;
 - przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na pytania o niewielkim stopniu trudności;
 - niski poziom wiedzy nie przekreśla możliwości dalszej nauki;
 - rokuje nadzieję na uzupełnienie wiedzy programowej;
- **niedostateczny**
- uczeń nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie umożliwiającym mu przejście do wyższego poziomu kształcenia;